

Notitie : Natuurtoets Bevelantstraat, Roggel

Locatie : Bevelantstraat (ong.) te Roggel
Datum : 8 juli 2014
Projectnummer : 211x03731
Opgesteld door : Reinoud Vermoolen

Voorliggend verslag is opgesteld ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing voor de vestiging (verplaatsing) van het bedrijf Romar Voss langs de Bevelantstraat te Roggel, opgesteld door BRO met projectnummer 211x03731.

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die is geïntroduceerd in het 'Natuurbeleidsplan' (1990) van het Rijk en op provinciaal niveau in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) is vastgelegd.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) zijn ruimtelijk vastgelegd in het POL. De EHS is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de EHS. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet veront-rusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrictlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Van deze laatste groep is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en een lijst met vogels waarbij inventarisatie gewenst is. Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze natuurtoets

In de natuurtoets zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

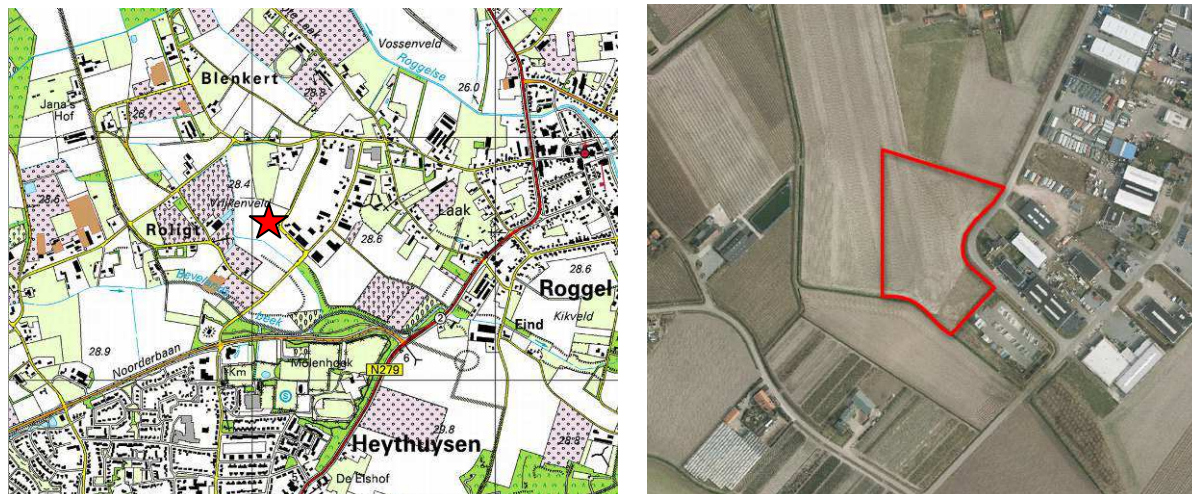
Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 8 juli 2014 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist Inschatting Vooronderzoek Vleermuizen (www.vleermuis.net). Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare gegevens, zoals provinciale natuurgegevens, algemene verspreidingsatlassen en enkele internetsites (www.waarneming.nl en www.telmee.nl). Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Beschrijving van het plangebied

Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt langs de Bevelantstraat in het buitengebied ten westen van Roggel in de gemeente Leudal. De Amersfoortcoördinaten van het midden van de locatie zijn 191,1-363,5². De ligging van het plangebied is te zien in onderstaande afbeeldingen (figuur 1 en 2).

Figuur 1 en 2. Respectievelijk globale ligging (rode ster) en precieze begrenzing (rode omlijning) van het plangebied.

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een agrarische perceel (wortelveld), een smalle strook braakliggend terrein (langs zuidoostzijde) en rondom gelegen greppels en wegberm. Bebouwing en oppervlaktewater zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Onderstaande afbeeldingen geven een impressie van het plangebied.

Foto 1. Oostrand plangebied

Foto 2. Noordelijk deel plangebied

² De getallen staan respectievelijk voor de x-coördinaat en de y-coördinaat van de linkerbenedenhoek van het betreffende kilometervak.

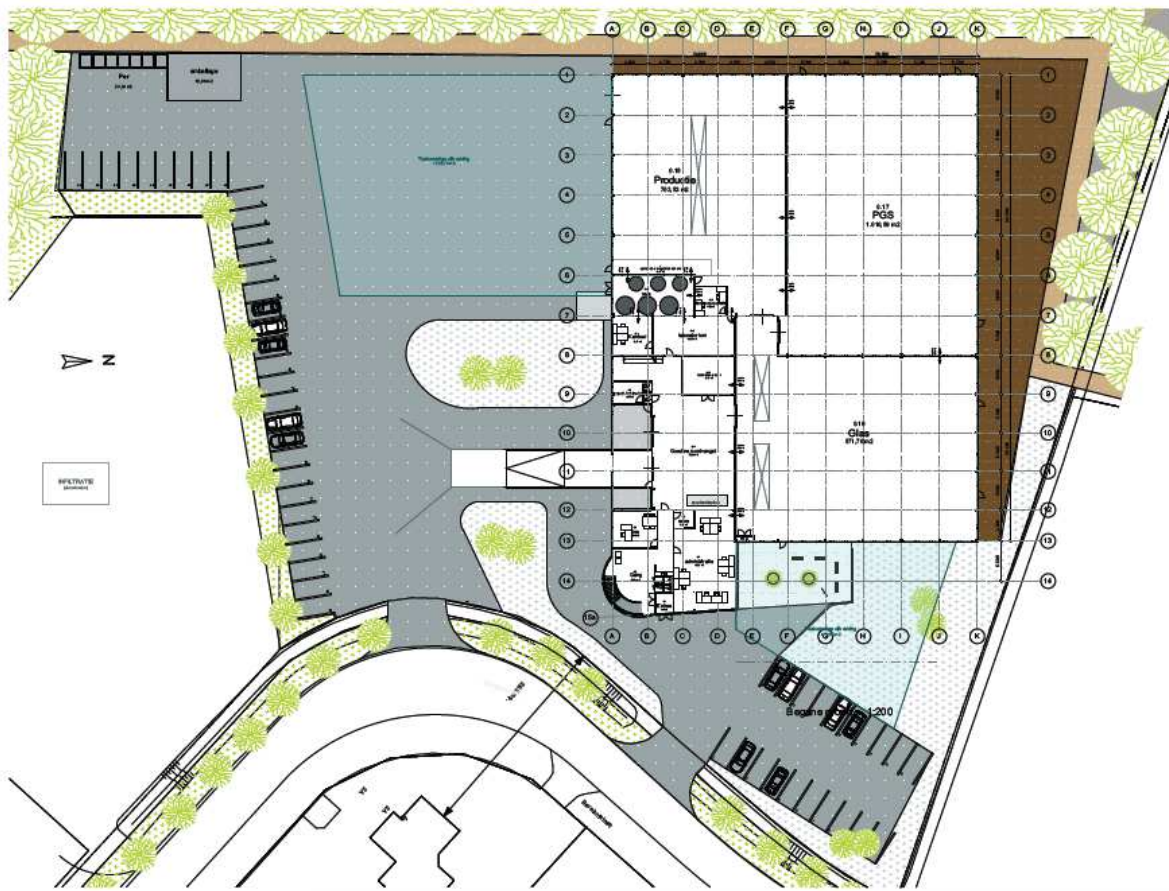
Foto 3. Zuidoostelijk deel plangebied

Foto 4. Plangebied gezien vanaf noordrand

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft de vestiging (verplaatsing) van een bedrijf. Voor de ontwikkeling zal naast verharding en bebouwing in het agrarisch perceel, ontsluitingen voor het bedrijf gerealiseerd worden over de greppel en wegberm. Een zone voor waterberging is voorzien in het zuidoostelijke deel van het plangebied. Onderstaande afbeelding (figuur 3) geeft een impressie van de toekomstige ontwikkeling (landschappelijke inpassing). De inrichting is echter nog niet definitief en zal waarschijnlijk nog aangepast worden.

Figuur 3. Concept landschappelijke inpassing van het plangebied.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Leudal, ligt op ongeveer anderhalve kilometer van het plangebied. Gezien deze afstand en mogelijke effecten van de aanleg- en gebruiksfase van de ontwikkeling (waaronder stikstofemissie) op voorkomende kwalificerende habitattypen en –soorten binnen het Natura 2000-gebied (met name het voor stikstof gevoelige habitatype eiken-haagbeukenbossen) dient in het plan rekening gehouden te worden met wettelijke gebiedsbescherming.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten de EHS of POG zoals deze is vastgesteld op de Groene Waardenkaart van het POL. Door de ontwikkeling zullen geen wezenlijke kenmerken van de provinciale groenstructuur worden aangetast. In de planvorming voor het gebied hoeft geen rekening gehouden te worden met planologische bescherming van natuurwaarden.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

Het plangebied bestaat uit agrarisch bouwland (recentelijk geoogst wortelveld) en hoog opgaande ruigtekruiden in en langs de greppels alsook in het braakliggend terrein in het zuidoostelijke deel van het plangebied. Uit provinciale gegevens blijken grasklokje (tabel 1) en rapunzelklokje (tabel 2) nabij het plangebied voor te komen. Deze zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Overige, zwaarder beschermde soorten planten (tabel 2 en 3) zijn eveneens niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Op basis van het veldbezoek en het aangetroffen habitat worden (zwaarder) beschermde soorten vaatplanten uitgesloten voor te komen binnen het plangebied.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor enkele soorten grondgebonden zoogdieren. Enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (veldmuis, mol, egel, hermelijn, haas, etc.) kunnen van het plangebied gebruik maken.

Het voorkomen van zwaarder beschermde soorten is niet bekend uit de nabije omgeving van het plangebied. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van zwaarder beschermde soorten binnen het plangebied is op basis van het veldbezoek uitgesloten. Het plangebied vormt ook weinig tot geen geschikt leefgebied (foerageergebied) voor soorten bekend uit de wijde omgeving zoals steenmarter en eekhoorn (beide tabel 2). Negatieve effecten op zwaarder beschermde soorten grondgebonden zoogdieren zijn op voorhand uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van enkele soorten vleermuizen waaronder gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Binnen het plangebied zijn geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig vanwege het ontbreken van bomen en bebouwing. Het plangebied vormt weinig geschikt foerageergebied voor vleermuizen en vormt geen onderdeel van belangrijke vliegroutes voor vleermuizen omdat doorgaande lijnvormige verbinding (zoals doorlopende bomenrijen) ontbreken. Negatieve effecten op vleermuizen worden op voorhand uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied houtduif en witte kwikstaart aangetroffen. Laatstgenoemde soort zou binnen het plangebied tot broeden kunnen komen, evenals in ruigte broedende soorten als roodborsttapuit en grasmus en op akker broedende soorten als scholekster.

Effectenbeoordeling

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouwbewonende vogelsoorten.

Uit de omgeving zijn onder meer kerk- en steenuil bekend (www.waarneming.nl, www.telmee.nl). Vaste verblijfplaatsen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn niet aanwezig binnen het plangebied. De ruigte in het braakliggende deel zou geschikt foerageergebied kunnen vormen. In de toekomstige situatie blijft deze echter aanwezig als onderdeel van de waterbuffer. Negatieve effecten op vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten worden op voorhand uitgesloten.

Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten') zoals torenvalk. Verwacht wordt dat de ontwikkeling geen negatief effect heeft op deze soorten.

Voor de voorgenomen ontwikkeling zal vegetatie worden weggehaald. De nesten van vogelsoorten die hierin kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor de meeste vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Door het verwijderen van vegetatie en grondverzet buiten de broedperiode (half maart- half juli) uit te voeren, wordt het risico op verstoring van broedsels sterk verminderd. Inspectie voor aanvang werkzaamheden op aanwezige legsels of nestjongen zal verstoring sterk verminderen.

De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mag de aanwezige vegetatie ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van vissen en van voortplantingsplaatsen van amfibieën binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

In de vegetatie binnen het plangebied kan incidenteel voorkomen van algemeen voorkomende amfibieën als gewone pad en bruine kikker (tabel 1) niet uitgesloten worden. Strenger beschermde soorten amfibieën worden op basis van de afwezigheid van voor deze soorten geschikte wateren in de omgeving niet verwacht voor te komen binnen het plangebied.

Het voorkomen van reptielen in de omgeving van het plangebied is niet bekend en wordt op basis van het aangetroffen habitat uitgesloten binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Voor beschermde ongewervelde soorten heeft het plangebied weinig waarde door het ontbreken van geschikt habitat. Het voorkomen van strenger beschermde ongewervelde soorten (tabel 2 en 3) is met voldoende zekerheid uit te sluiten omdat dergelijke soorten zeer specifieke eisen aan hun leefomgeving stellen.

Conclusie en aanbevelingen

- Binnen het plangebied zijn broedende vogels te verwachten, met name in de houtsingels. Over het algemeen zijn nesten van de meeste soorten vogels uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Door de werkzaamheden buiten de broedperiode (half maart- half juli) uit te voeren, wordt het risico op overtreding van de Flora- en Faunawet voor deze vogelsoorten sterk verminderd. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden dienen de uitvoeringslocaties vooraf en tijdens de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te zijn voor broedende vogels. Dit kan door het kort maaien en houden van de aanwezige vegetatie voorafgaand en tijdens het broedseizoen.
- Binnen het plangebied zijn geen zwaarder beschermde soorten planten, zoogdieren, vissen, reptielen en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Voor eventueel aanwezige algemeen voorkomende soorten van tabel 1 (grondgebonden zoogdieren en amfibieën) geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn echter geen specifieke maatregelen nodig voor aanwezige flora en fauna.